

43. Keskiviikkona 22 päivänä huhtikuuta 1992

kello 15.15

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely:

1) Ehdotukset laiksi taloudellisissa vaikeuksissa oleville asunovelallisille myönnettävästä korkotuesta ja laiksi asuntotuotantolain mukaisten hankintalainojen myöntämisestä eräissä tapauksissa sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi 1430

Hallituksen esitys n:o 27
Ympäristövaliokunnan mietintö n:o 2

2) Ehdotus laiksi maaseutuelinkeinolain 59 a §:n muuttamisesta ”

Hallituksen esitys n:o 34
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 4

3) Ehdotukset laiksi leimaverolain muuttamisesta ”

Hallituksen esitys n:o 20
Lakialoite n:o 7
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 11

4) Ehdotus laiksi alueen luovuttamisesta Savukosken kunnalle 1433

Hallituksen esitys n:o 7
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 12

5) Ehdotus laiksi osakeyhtiölain 3 a luvun 3 ja 4 §:n muuttamisesta ”

Hallituksen esitys n:o 33
Talousvaliokunnan mietintö n:o 10

S.
6) Ehdotus laiksi Valtiontakuukeskuksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta 1433

S.
Hallituksen esitys n:o 30
Talousvaliokunnan mietintö n:o 11

7) Ehdotus laiksi maan ulkomaankaupan ja taloudellisen kasvun turvaamisesta annetun lain muuttamisesta ”

Hallituksen esitys n:o 16
Talousvaliokunnan mietintö n:o 12

Pöydällepanoa varten esitellään:

8) Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 13 hallituksen esityksen johdosta laeiksi talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain muuttamisesta sekä tulo- ja varallisuusverolain 59 ja 163 §:n muuttamisesta (HE 29) 1434

9) Talousvaliokunnan mietintö n:o 13 hallituksen esityksestä laiksi valtion vakuusrahostosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 32) ”

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Pesälä.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

Täysistunnon kuluessa ilmoittautuu ed. Salolainen.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotukset laiksi taloudellisissa vaikeuksissa oleville asuntovelallisille myönnettävästä korkotu-esta ja laiksi asuntotuotantolain mukaisten han-kintalainojen myöntämisestä eräissä tapauksissa sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 27
Ympäristövaliokunnan mietintö n:o 2

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö n:o 2. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtai-seen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Eduskunta ryhtyy ensimmäisen lakiehdotuk-sen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

1—6 § hyväksytään keskustelutta.

7 §.

Keskustelu:

Ed. K a u t t o : Arvoisa puhemies! Korkotu-kilainahakemuksen asianmukainen laadinta on hakijan ja hänen pankkinsa intressi, eivätkä kunnat voi laittaa hakijoita tärkeys- tai etuoike-usjärjestykseen. Näin ollen ehdotan 7 §:n 2 momentin poistamista tarpeettomana.

Ed. M y l l e r : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Kauton muutosehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskuste-lussa on ed. Kautto ed. Myllerin kannattamana ehdottanut, että 2 momentti poistettaisiin.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Ed. Salolainen merkitään läsnä olevaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Kauton ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyk-sessä on annettu 64 jaa- ja 43 ei-ääntä; poissa 92. (Koneään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

8—13 §, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

toisen lakiehdotuksen 1—8 §, johtolause ja nimike,

kolmannen lakiehdotuksen 57 a §, voimaan-tulosäännös, johtolause ja nimike sekä

neljännen lakiehdotuksen 50 a §, voimaantu-losäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Ehdotus laiksi maaseutuelinkeinolain 59 a §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 34
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 4

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 4. Ensin sallitaan asiasta yleiskes-kustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 59 a §, voimaantulosäännös, joh-tolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Ehdotukset laiksi leimaverolain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 20
Lakialoite n:o 7
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 11

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 11. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. A p u k k a : Herra puhemies! Ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otettaisiin nimelläni jaettuun lakialoitteeseen n:o 7 sisältyvä lakiehdotus.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi arvopaperipörssin välityksellä tapahtuvista arvopapereiden luovutuksista suoritettavasta leimaverosta. Nimelläni oleva lakialoite lähtee myös samasta asiasta mutta niin, että aloitteessani vapautus olisi ainoastaan määräaikainen tämän vuoden ajaksi. Sen lisäksi siinä esitetään asuntokauppa vapautettavaksi leimaverosta, vaikka se tapahtuisikin pörssin ulkopuolella.

Lakiehdotuksen yhteydessä eräät asiantuntijat ovat todenneet, että laki toimisi suhdannepoliittikan välineenä siten, että yritykset helpommin saisivat omaa pääomaa, kun arvopaperipörssi-kauppaa helpotetaan. Jos todella halutaan, että tämä toimii hyvin suhdannepoliittikan välineenä, se toimii niin, että vapautus eli leimaveron poisto on vain määräaikainen. Kun tiedetään, että leimaveron tulossa jonakin aikana takaisin, ilmeisesti vilkastutetaan pörssikauppaa enemmän kuin jos poisto olisi pysyvä.

Toisaalta emme halua myöskään poistaa pysyvästi leimaveron pörssikaupalta sen vuoksi, että se on melkoinen tulolähde valtiolle, 1988 ja 1989 noin 300 miljoonaa markkaa. Toisaalta myöskään siksi emme halua poistaa pysyvästi leimaveron, että se toimii suhdannepoliittikan välineenä myös toisin päin. Silloin, kun pörssi-kauppa ylikuumenee, leimaverolla voidaan sitä hillitä.

Ed. S a s i : Herra puhemies! Hallituksen esitys on onnistunut ja tarkoituksenmukainen. Kun pörssikaupasta poistetaan leimaveron, syyt ovat suhdannepoliittisia. Uskon, että leimaveron poisto voi vaikuttaa pörssikauppaan elvyttävästi. Mielestäni merkkejä siitä on olemassa. Tämä voi myös vaikuttaa jatkossa osakkeiden arvoihin ja sillä tavalla helpottaa lamaa ja olla merkittävälläkin tavalla myötävaikuttamassa siihen, että taloutemme voi elpyä.

Mitä tulee leimaveron tulevaisuuteen ja jatkoon, toki tietysti meidän veromme ovat sidok-

sisia siihen, minkälaisia veroja osakkeiden kaupasta peritään muissa maissa. Nuo verot, sikäli kuin niitä muissa maissa on, ovat varsin alhaisia, ja on täysin selvää, että se verotaso, joka meillä tällä hetkellä leimaverotuksessa on, on aivan kohtuuttoman korkea ja johtaa haittatekijöihin.

Mutta pitäisikö vero jossakin määrin palauttaa tulevaisuudessa? Mielestäni tämä on suhdannepoliittinen kysymys sikäli, että niinä aikoina, jolloin talous ei toimi hyvin, on tarkoituksenmukaista, että leimaveron ei peritä. Mutta aikana, jolloin kauppa käy hyvinkin vilkkaasti, voitaisiin mielestäni ajatella jonkinlaista leimaveron siitä syystä, että mielstäni markkinat pörssissä yleensä ylireagoivat. Ylireagointiin tarvitaan jonkinlaisia jarruja ja pehmusteita. Siitä syystä mielestäni jatkossa tulee harkita, kun suhdannetilanne muuttuu, onko totaalinen poisto tarkoituksenmukainen.

On esitetty, että pitäisi jokin määräaika poistamiselle asettaa. Mielestäni tuollainen ratkaisu ei ole hyvä vaan tilannetta tulee suhdannepoliittisin perustein arvioida. Jos katsotaan, että tilanne on olennaisesti muuttunut ja ylikuumenemista on markkinoilla, siinä tilanteessa voidaan harkita asiaa uudestaan eikä jonkin tietyn vuosiluvun perusteella.

Herra puhemies! Vielä haluan todeta, että valiokunnan mietinnössä on tärkeä lausuma edellyttäen, että hallitus pikaisesti tuo esityksen, jolla otc-listalta ja meklarilistalta vero poistetaan. Hallitus onkin luvannut, että ilmeisesti jo ensi kuussa esitys tullaan eduskuntaan saamaan.

Ed. B a c k m a n : Herra puhemies! Jo ensimmäisessä käsittelyssä totesin, että esitys voidaan hyväksyä tässä vaiheessa pelkästään suhdannepoliittisena toimenpiteenä, ei yleensä veropoliittisena toimenpiteenä. Kuten ed. Sasi äskens tote- si, suhdannepoliittisesti tulisi voida periä esimerkiksi leimaveron myös pörssikaupassa ja tällä tavalla leikata mahdollista ylikuumenemista. Tämä olisi ollut myös kansainvälisesti hyvin perusteltua, kun katsoo eräiden maiden pörssi-kehitystä. Tässä mielessä tulen tekemään ehdotuksen yksityiskohtaisessa käsittelyssä voimaantulosäännyksen osalta siten, että tämä laki olisi voimassa vain vuoden 1993 loppuun. Sen jälkeen tilannetta voitaisiin tarkastella erikseen, millainen suhdannekehitys siitä eteenpäin näyttää valitsevan.

Ed. A i t t o n i e m i : Herra puhemies! Kun edellisessä istunnossa puhuttiin asuntovelallisten

ongelmista, ed. Apukan ehdotuksessa on nyt juuri kohta, jossa leimavero poistettaisiin asuinkäyttöön tarkoitetuilta asunto-osakkeilta, ja jos nopeasti katsoo, myös sellaisilta kiinteistöiltä, jotka on tarkoitettu asutokäyttöön. Vaikka en ole valitettavasti pilkku pilkulta ed. Apukan ja ed. Vähäkankaan vastalauseeseen sisältyvää lakiehdotusta tutkinutkaan, tämä tuntuu erityisesti näiltä osin ja tietysti myös muilta osin varsin käyttökelpoiselta ja hyvältä.

Mitä tulee voimassaoloon ja ed. Backmanin näkemukseen siitä, että laki olisi voimassa vuoden 1993 loppuun, saattaa olla, että se on tällä hetkellä erinomaisen hyvä asia. Silloin se vaikuttaa todella pörssi kauppaan sikäli kuin se vaikuttaa ja todennäköisesti vaikuttaa. Mutta asioita pitää jo vuoden 1993 lopussa tarkastella uudelleen, koska lakia voidaan aina säätää uudessa järjestyksessä ja uusien olosuhteiden mukaisesti. Katsoisin, että ed. Backmanin näkemys eli voimassaoloajasta on varsin perusteltu.

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa puhemies! Yhdyn ed. Sasin puheenvuoroon kaikilta osin. Leimaveron poistaminen varsinkin pörssin osalta on nykyisessä tilanteessa hyvin perusteltu. Nythän pörssi on tunnetussa lamassa, ja me tiedämme, että pankit eivät enää lähitulevaisuudessa ole mukana pörssin toiminnassa sillä tavalla kuin ne ovat siellä olleet. Tarvitaan muita sijoittajia, ja heidän kiinnostustaan täytyy lisätä. Tämä ei tietenkään yksin riitä, vaan pääomatuloverouudistus ja ulkomaalaisten omistusrajoitusten poistaminen ovat jatkossa erittäin tärkeitä.

Kiinnitän erityistä huomiota valiokunnan lausumaan siitä, että leimavero tulisi poistaa tai alentaa sitä myös otc- ja meklarilistan arvopaperikauppojen osalta ja antaa tarvittava esitys tältä osin tämän istuntokauden aikana ennen kesälomia. Nythän nimenomaan pienet ja keskisuuret yritykset hankkivat rahoitusta meklarilistan ja otc-listan kautta, ja voidaan käytännön esimerkein osoittaa, että tällä hetkellä tämä hyvä rahoituskeino ei toimi. Se on jälleen yksi syy, joka estää välttämätöntä oman pääoman rahoituksen syntymistä. Sen takia toivonkin, että esitys otc- ja meklarilistan osalta voitaisiin saada eduskuntaan, niin kuin valiokuntakin edellyttää, aivan lähitulevaisuudessa.

Ed. R. A h o : Herra puhemies! Kannatan ed. Apukan tekemää ehdotusta.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Yleiskeskustelussa on ed. Apukka ed. R. Ahon kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi hyväksyttäisiin lakialoitteeseen n:o 7 sisältyvä lakiehdotus.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Joka käsittelyn pohjaksi hyväksyy valtiovarainvaliokunnan mietinnön, äänestää "jaa"; jos "ei" voittaa, on ed. Apukan ehdotus hyväksytty.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 99 jaa- ja 16 ei-ääntä; poissa 84. (Koneään. 2)

Eduskunta on käsittelyn pohjaksi hyväksynyt valtiovarainvaliokunnan mietinnön.

Eduskunta ryhtyy hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

55, 85, 92 ja 100 a § hyväksytään keskustelutta.

Voimaantulosäännös.

Keskustelu:

Ed. B a c k m a n : Herra puhemies! Ehdotan, että voimaantulosäännös saa sen sanamuodon kuin sillä on I vastalauseessa eli että tämä laki olisi voimassa vuoden 1993 loppuun.

Ed. L a h t i - N u u t t i l a : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Backmanin tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Backman ed. Lahti-Nuutilan kannattamana ehdottanut, että voimaantulosäännös hyväksyttäisiin I vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Backmanin ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 71 jaa- ja 42 ei-ääntä; poissa 86. (Koneään. 3)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Eduskunta yhtyy valtiovarainvaliokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Ehdotus laiksi alueen luovuttamisesta Savukosken kunnalle

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 7
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 12

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 12. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Ehdotus laiksi osakeyhtiölain 3 a luvun 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 33
Talousvaliokunnan mietintö n:o 10

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 10. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 3 a luvun 3 ja 4 § sekä luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Ehdotus laiksi Valtiontakuukeskuksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 30
Talousvaliokunnan mietintö n:o 11

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 11. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 6 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

7) Ehdotus laiksi maan ulkomaankaupan ja taloudellisen kasvun turvaamisesta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 16
Talousvaliokunnan mietintö n:o 12

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 12. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. L a i n e : Herra puhemies! Tämä hallituksen esitys oli lähetekeskustelussa maaliskuun 13 ja 18 päivinä tänä vuonna. Silloin käyttämissäni puheenvuoroissa kiinnitin huomiota siihen, että tässä tapahtuu hallituksen taholta selvä kannanmuutos aikaisempiin hallituksen kannanottoihin verrattuna. Koetin silloin saada selvyyttä, mistä tämä johtuu. Silloin lähetekeskustelussa vastaus-

ta ei tullut. Nyt näyttää siltä, ettei myöskään valiokunnan mietinnöstä ole mahdollista saada vastausta siihen, miksi kanta on muuttunut.

Minä aivan lyhyesti toistan, mitä hallitus mm. kahdessa muussa yhteydessä on tähän asiaan liittyen lausunut. Huhtikuun 24 päivänä vuonna 1986 hallituksen silloinen ministeri vastasi eduskunnalle näin: "USA:n vientivalvonta on USA:n sisäisen kauppapoliittisen valvontajärjestelmän toteuttamista, jonka kohteena ovat yritykset. Tässä tapauksessa valvonnalla pyritään vaikuttamaan Yhdysvalloista tapahtuvan kaupan suuntautumiseen. Epäsuorasti tämä vaikutus kohdistuu niihin, jotka haluavat olla yhdysvaltalaisen toimittajien kanssa kauppasuhteissa. Suomi on kuten useat muutkin maat tuonut näkökantanaan USA:n viranomaisten tietoon, että Yhdysvaltain noudattama politiikka ei ole sopuisuudessa kaupan esteiden purkamiseen tähtäävien toimenpiteiden kanssa. Totean uudelleen tässä yhteydessä, että tämä on myös Suomen hallituksen virallinen kanta tämän tapaisiin toimenpiteisiin. Me emme pidä niitä siis oikeina."

Kului kaksi vuotta, niin silloinen muistaakseni kauppa- ja teollisuusministeri Pertti Salolainen, joka tapauksessa ministeri Salolainen, vastasi hallituksen puolesta näin, siis vuonna 88 toukokuun 16 päivä: "On syytä todeta tässäkin yhteydessä, että puolueettomana maana Suomi ei osallistu minkään maan yksipuoliseen viennin rajoittamistoimintaan. Suomen viranomaiset seuraavat ja valvovat tätäkin ulkomaankaupan sektoria Suomen lakien ja määräysten mukaisesti." Sitten ministeri vielä jatkoi: "Edelleen eri kansainvälisissä yhteyksissä tulemme korostamaan vapaan ja esteettömän kaupan merkitystä sekä vientirajoitusten haitallisia vaikutuksia."

No, tästä on tosin kulunut muutama vuosi. Sen jälkeen on kuitenkin pidetty esimerkiksi Etykin Euroopan taloudellinen yhteistyökonferenssi Bonnissa vuonna 1990. Se ken tutustuu

tämän Bonnin asiakirjan sisältöön, ei voi välttyä siltä toteamukselta, että tämä Suomen Etykissä hyväksymä asiakirja on ristiriidassa sen tavoitteen kanssa, joka sisältyy esillä olevaan hallituksen esitykseen eli tämän koko vientikieltolistan ottamiseen nyt osaksi Suomen lainsäädäntöä. Minä en ymmärrä, minkä vuoksi näin pitää tapahtua. Kuten sanoin, ei tätä asiaa ole perusteltu. Jään tässä odottelemaan asian kolmatta käsittelyä, tuleeko siihen mennessä jotain muuta lisätietoa.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 3 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

Pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon

8) Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 13 (HE 29)

9) Talousvaliokunnan mietintö n:o 13 (HE 32)

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava varsinainen täysistunto on huomenna torstaina kello 19 ja kyselytunti samoin huomenna kello 17.

Täysistunto lopetetaan kello 15.43.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen